Æ ФÆЛЛОЙНÆЙ АМОНД КА ИССЕРУЙ, АМОНДГУН Е ÆЙ!..

Номдзуд уруссаг философ Александр ПЯТИГОРСКИЙ (1929-2009) уотж финста: «Аджм хузжнон царджй кжми цжронцж, гъуди кжнонцж жма дзоронцж, айдагьджр ужхжн паддзахаджн исхонжн ес фжрнгун. Гъжуама си зудж жма кжржфдзийнаджн бунат ма уа. Аджм си гъжуама сж фагжй фулджр ма хужронцж. Фурхужрд кжнун ходуйнаг жй, аджймаги исжфтмж тжруй...»

№14-15 (840-841) 2022 анзи 29 апърел – хумидайæни мæйæ

Аргъ 1 туман

ЦИЙНÆ ÆMA ФАРНÆЙ ÆHXÆCT КУД УА НÆ ЦАРД!..

кувди

Бæрæгбон нин æй абони: Æрцудæй нин фиццаг май,-Нæ уалдзæги, нæ фæллойни, Нæ зæрдити цийни хай. Нæ фингæбæл и зæрæндтæ Исбадтæнцæ хестæргай, И цъæх зæлдæбæл æмбæлттæ Рарæнгъæнцæ кæстæргай. Зæрдеген дзурдтæ кæнунцæ, Сæ еумæ бадт – игъæлдзæг, «Фæззиндтæй нин, –

разæгъунцæ, – Идзулди бон – нæ уалдзæг»! Фезонæг æма ниуæзтæ!Нæртонау нæ раз – идзаг.
Æ лæвæрттæй нæ рохс бæстæ
Некæд уодзæнæй гъæстаг.
Зæрддагонæй нæ раст адæм
Æвдесунцæ сæ фæндон,«Нæ æнтæститæн сæ кадæ!Æносмæ уин цæрæнбон»!
Нæ фалдзоси цурд истунцæ
Нæ фæсевæд æмбурдæй,
Кæрæдзей хъури кæнунцæ,
Æркафунцæ цæрдæгæй.

1920 анз.

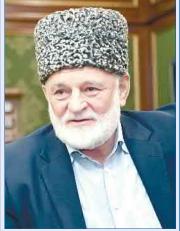
Аци æмдзæвгæ Цæгат Иристони адæмон поэт Гулути Андрей (1892-1979) ниффинста советон доги райдайæни. Æма нæ адæм, цалинмæ советон цардарæзт цардæгас адтæй, уæдмæ гъе уотæ цийнæгæнгæй бæрæг кодтонцæ Фиццаг Майи бæрæгбон.

Нур уавæртæ бустæги æндæрхузон ке иссæнцæ, æма дзиллæ цæбæл базæрдрохс уонцæ, уæхæнæй си уоййасæ-

бел ку нецибал байзадей, уед син аци берегбон уоййасебел цийнаг дер небал ей. Фал уеддер, исарази уоте, рестетуте цийфенди ку уонце, уеддер си гъеуама цийнен фадуат иссерен.

Æма уæд нифсгундæр уодзинан, зæрдгинæй æууæнддзинан, нæ цард æнæмæнгæ цийнæ æма фарнæй æнхæст ке уодзæнæй, нæ исонибонмæ разæнгардæй ке цæудзинан, уобæл!..

БÆРÆГБОН

ГУÆЦÆЛТИ Хаджиморат: «ЗÆРДРОХС ÆМА АМОНДГУН УОТÆ!..»

Фиццаг майи фæууодзæнæй пусулмон къæлиндари цитгиндæр мæйтæй еу — Рамадан. Уоййадæбæл фæууодзæнæй пусулмон комдарæн æма 2 майи пусулмон дзиллæ райдайдзæнæнцæ бæрæг кæнун сæ комуадзæни кадгин бæрæгбон — Уораза. Уой фæдбæл æ арфи радзубандий нæ республики муфтий Гуæцæлти Хаджиморат Цæгат Иристони дзиллæн зæрдиагæй зæгъуй: «Зæрдрохс æма амондгун уотæ!..»

Абони мах ба газети 7-аг фарсбæл мухур кæнæн Гуæцæлти Хаджиморати дзубанди газет «Северная Осетия»-йи уацхæссæг Всеволод Рязанови хæццæ.

НÆУÆГДЗИЙНАДÆ

Нæ газети абони номери кæсетæ сæрмагонд уæлæфтауæн «Царди айдæнæ»-йи дуккаг рауагъд. Бакæсæн си ес берæ аллихузон уацтæ нæ республики аййевадæ æма литератури хабæрттæ æма цаути фæдбæл, нæ номдзуд финсгутæ Æгъузарти Æхсарбег æма Хъодзати Æхсари туххæй æрмæгутæ.

ГАЗЕТ «ДИГОРÆ» — АЛЛИ БИЙНОНТÆН!

ГАЗЕТ 2022 АНЗИ ДУККАГ ÆМБЕСÆН РАФИНСУНИ АРГЪ ÆЙ 323 СОМИ 64 КЪАПЕККИ (ТУГЪДИ ÆМА ФÆЛЛОЙНИ ВЕТЕРАНТÆН БА – 288 СОМИ 96 КЪАПЕККИ) ГАЗЕТ «ДИГОРÆ»
РАФИНСУН ÆНГЪЕЗУЙ
«УÆРÆСЕЙ ПОЧТИ»
ЕУГУР ХАЙÆДТИ ДÆР,
УÆДТА МУХУР ИУАРÆГ
ПОСТХÆСГУТÆМÆ ДÆР

ДЗАНАЙТИ Барис, республики Хецауади Сæрдар

ШЩ ЦУБУРДЗУРДÆЙ...

Аци анзи 24 февралæй абони уæнгæ Уæрæсей Хецауади унаффæй нæ республикæ райста 380 миллион соми. Уонæй, зæгъæн, 150 миллион соми – промышленности райрæзти аллихузон регионалон программитæн, 100 миллиони – тагъдаразæн фусунуæтти арæзтадæн, 2 миллион сомемæ хæстæг – дзол æма дзоли æндæр хузти продукци цæттæгæнæн кустуæттæн сæ хæрзти хай бафедунæн.

Аст анземей ба ехсердес анзей уенге кари сувеллентте кеми ес ема материалон егъдауей нехъертондзийнаде ка еййафуй, еци бийнонтей феййагъаз син кенуни туххей курдиедте ист

цæудзæнæй 1 майæй фæстæмæ. Уæхæн курдиæдтæ есуни туххæй Пенсион фонд æма берæфункционалон центртæ косдзæнæнцæ фæлладуадзæн бæнтти дæр (1-3 æма 7-10 майи) сæуми 9 сахаттемæй изæри 18 сахаттей уæнгæ.

Поезд «Уæлахез», куд амайразма дар, уота бабай аци анз дар иссудай Цагат Иристонма. Дзауагигъ уи арсанвандаги вагзали ибал цитгинай исамбалданца. Уой фадбал ами ци бера адам

жржмбурд жй, етж — тугъди ветерантж, хецаудзийнади минжвжрттж, фжсевждон организацити иуонгтж, бархеуонтж. Ами перрони аржэт жрцуджнцж каджгжнжг мадзжлттж джр. Историон поезд аржэт жрцуджй 2010 анзи жма ужджй абони ужнгж бабжржг кодта нж бжсти 42 жфсжнвжндаггон станци.

ХУАРЗ ХАБАР — НИФСДÆТТÆГ!..

Ужржсей Хецауади сжрмагонд унаффжмж гжсгж жхцай фжржзнитжй агъазгонд цжудзжнжй, картоф жма жнджр халсарти кустгжнгутжн агротехникон кустити жнжкъулумпитжй жнхжст кжнуни туххжй. Нжужг федералон проект «Халсартж жма картофи кустади райржзт» жнхжстгонд цжудзжнжй 2023 анзи 1 январжй фжстжмж. Е нисанеужг жй картофи жма жнджр халсарти кустгжнгутжн жхцай фжржзнитжй агъаз агротехникон куститж жнхжст кжнунжй.

Уæрæсей берæ рауæнти «медицинæй коммерсантти» æгæрон зуди фудæй хуасти æргътæ цалдæргай хæттити ке исирæзтæнцæ, уомæ гæсгæ нæ бæсти Генералон прокурор Игорь Краснов ведомстви косгутæн бафæдзахста уавæр кæрæй-кæронмæ исбæлвурд кæнун æма фудгинти карзæй бафхуæрун.

Ужржсей Хецауадж Цжгат Иристонжн радех кжндзжнжй 100 миллион соми тагъдаразжн фусунужттж исаразунжн. Ужхжн объекттж ма аржэт цжудзжнжнцж нж бжсти 19 регионеми. Проект хуарзбжл банимадтонцж бизнеси минжвжрттж жма си архайунмж цжттж 'нцж – сж зжрди ес 4,5 миллиард сомемжй фулджр бахжссун.

Цæгат Иристони районти зингæ нисанеуæг кæмæн ес, уæхæн объектти реконструкци æма капиталон цалцæгæн аци анз радех кæндзæнæнцæ 7,8 миллиард сомемæ хæстæг. Еци фæрæзнитæ харзгонд æрцæудзæнæнцæ социалон æма инженерон къабæзтæн, транспортон, донихæдзарадон æма агропромышленнон комплекстæн, уæдта ма ахуради, культури, æнæнездзийнадæ гъæуайкæнуйнади райаразуйнаг гъуддæгутæбæл.

Цагат Иристони анангъалти уавартай багъауай кануни ама зингисервазтитай адас уни хецауадон къамиси амбурди рахастонца унаффа на республики уаланхасан бархеуон зингхуссунгана дружинита исаразуни туххай.

Сæрди Цæгат Иристони лагертæ æма санаторити бауолæфдзæнæнцæ нæ республики дæс æма инсæй мин сабийи, дууæ минемæй фулдæр ба æндæр рауæнти, зæгъæн, Сауденгизон æма Минералон Дæнтти фæлладуадзæн æма дзæбæхгæнæн рауæнти.

На республики райдан скъолати тургъта хуаздар исфалгонц кануни конкурс. Еци мадзал муниципалитетти амвазади рацаудзанай 15-19 майи, 20-30 майи ба уодзанай а регионалон фалтар, каними исбараг уодзананца уалахездзаута.

Культури, аййевади жма исфжлдистадон индустрий къабжэти проекттж жнхжст кжнуни фждбжл президентон гранттж райсуни 2022 анзи фиццаг конкурси фжуужлахез жнцж авд проектти. Аци анз ма апърели-майи исараздзжнжнцж традицион уодварни-хужрзжгъдауи хжзнати хжццж баст проектти конкурс.

БÆГЪАТÆРДЗИЙНАДИ ОРДЕНТÆ – НЕ 'МЗÆНХОН ÆДЗАРД ÆФСÆДДОНТИ ХЕУÆНТТÆН

ЦÆГАТ Иристони Сæргълæууæг Сергей Меняйлойæн фембæлд адтæй, Украини, Донецки æма Лугански адæмон республикити зæнхæбæл сæрмагонд æфсæддон операций архайгæй, ка фæммард æй, еци фондз æфсæддон службæгæнæгей бийнонти хæццæ.

Республики Сӕргълæууæг бæгъатæрти хеуæнттæн тæфирфæс ракодта, федарæй загъта уой дæр, æма еци æхсаргин æфсæддонтæ, сæрмагонд æфсæддон мадзали нисанеуæги ихæстæ бæрнонæй æнхæст кæнгæй, ке равдистонцæ æгæрон агъазиау лæгдзийнадæ æма уодуæлдайдзийнадæ.

– Лæдæрун æй, уæхæн зианæн бабухсунæн уæлдай федар уодигьæдæ ке гъæуй, уой. Фал мах алкæддæр нæ зæрдæбæл дардзинан, сабурдзийнаде ема адеми фернугади сæрбæлтау æ цард ка иснивонд кодта, еци бæгъатæрти, – загъта Сергей Меняйло. – Уони цард æма тугъдон **жскъу**жлхтдзийнждтж **жност** байзайдзжнжнцж нж аджми зжрдити, куд бæгъатæрдзийнади, Фидибæстæбæл æновуддзийнади æма æфсæддон их ж сб ж е уз ж р ди у о н д з и й н а д и и р д дæнцæ. Æма еци æдзард тугъдонтæй жностжиж ихжсгин уогжй, мах еудадзугдер уодзинан се бийнонти фарсме, сж царди фарстатжй фжккжсуйнаг ци уа, уоми син, ци гæнæн æма амал уа, уомей береверсуг агъаз кендзинан.

Сергей Меняйло республики феллойне ема социалон ирезти министради разамунден байхес кодта,

цемей аци бийнонтей алкебел дер исфедар кена сермагонд социалон косеги. Уой хецце ба ма бафедзахста, цемей бийнонти разме исевзурге ема енеменге лухкенуйнаг фарстатеме гъеуама уа фиццаградон цестдард. Уомей уелдай, Цегат Иристони разамонеги амунддзийнедтеме гесге, едзард тугъдонте кеми ахур кодтонце, еци скъолати исараздзененце се номерен рауенте.

Æдзард бæгъатæр тугъдонти бийнонтæн тæфирфæс ракодта Уæрæсей Национ æфсæдти федералон служби Цæгаткавказаг зилди командæгæнæг, инæлар-лейтенант Сергей Захаров дæр. Æ радзубандий куд баханхæ кодта, уотемæй Цæгат Иристони минæвæрттæ сæрмагонд операци раседуней фæстæмæ алкæддæр адтæнцæ æфсæдти фиццаг рæнгъити.

Куд зонæн, уотемæй æфсæддон операций архайгутæ Уæрæсей Федераций Президенти Указæй хуарзæнхæгонд æрцудæнцæ Бæгъатæрдзийнади ордентæй (сæ фæсмæрдæ). Еци хуæрзеуæг Сергей Меняйло равардта сержанттæ Мухтарти Аслæнбеги, Сæбанти Æхсæртæги, Дмитрий Феденкойи, Элшад Шахвердиев æма ефрейтор Дзукъати Хъазбеги бийнонтæн.

Куд нисангонд цæуй, уотемæй Сергей Меняйлойæн хæстæгдæр рæстæг уæхæн фембæлдтитæ уодзæнæй иннæ тугъдонти бийнонти хæццæ дæр.

Республикæ Цæгат Иристон-Аланий Сæргълæууæги æма Хецауади пресс-службæ

СÆ БОН КУСТ ИССЕРУН УОДЗÆНÆЙ

Астæуккаг профессион ахуради бюджетон бунæттæ гъæуама 1840æй исхъæртонцæ 3048-ей уæнгæ. Уæхæн адтæй ахурадæ æма науки Министрадæн республики Сæргълæууæг Сергей Меняйлой амунддзийнадæ.

Цæмæй астæуккаг профессион ахурадæ æхебæл исхуæца, уой туххей ибæл аци анз бафтуйдзæнæй 11 нæуæг дæсниади. Фæззиндзæнæнцæ Цæгат Кавкази аграрон-технологон колледжи, Дзæуæгигъæуи берæфадуатгин, Цæгат Иристони базарадон-экономикон, Мæздæги механикон-технологон, Дзæуæгигъæуи электроники, Цæгат Кавкази арæзтадон, Дзæуæгигъæуи политехникон, Мæздæги аграрон-промышленнон техникумти æма Елхотти берæвадуатгин колледжи.

Ахурадæ æма науки министр **Алибегти Эллæ** куд радзурдта, уотемæй сæ зæрди ес профессион ахуради хуæрзгъæдæдзийнадæбæл бафтаун, уæдта республики экономикæн кадртæ цæттæ кæнун. Еци ихæстæ син сæ размæ исæвардта республики Сæргълæууæг. Æма сæ исæнхæст кæнуни туххæй уавæртæ арæзт цæунцæ.

– Сæхецæн астæуккаг профессион ахурадæ ка равзаруй, еци рауагъдонти бæрцæ фулдæрæй-фулдæр кæнуй. Архайæн колледжтæ æма техникумти профессионалон ахурадæ нуриккондæр ахурадон программитæй ефтонг кæнунбæл, сæ материалон-техникон равгитæ син æнхæстдæр кæнунбæл, – загъта министр.

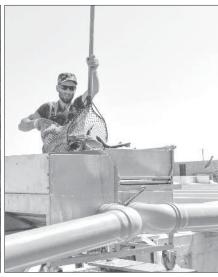
Еугур еци хабæрттæ æнтæстгинæй арæзт цæунцæ федералон æма регионалон программити фæрци, кæцитæ конд æнцæ 2026 анзи уæнгæ. Алибегти Эллæ ма куд радзурдта, уотемæй республикон бюджетæй еци гъуддæгутæн радех кæндзæнæнцæ 50 миллион соми. Еци æхцайæй айдагъ зæронд æрмадзитæмæ нæ базелдзæнæнцæ, фал ма нæугутæ дæр исараздзæнæнцæ.

Национ проект «Ахурадæ»-йи фæрци фондз училищеми фæззиндзæнæй 12 æрмадзи, баст æнцæ аййевади хæццæ, информацион технологити, арæзтади, гъæууон хæдзаради, социалон къабæзти хæццæ. Аци анз уонæн федералон бюджетæй радех кæндзæнæнцæ 61 миллион соми, хуарз ефтонггонд æрмадзитæ фæззиндзæнæнцæ Дзæуæгигъæуи, электроники, Цæгат Кавкази аграрон-технологон, Цæгат Иристони медицинон колледжти, Цæгат Кавкази арæзтадон, Дзæуæгигъæуи базарадон-экономикон техникумти.

Национ проекти фæрци 2022-2024 жнзти республики фæззиндзæнæй 39 æрмадзи. Фарæ ба адтæнцæ 16 æрмадзи. Сергей Меняйлой хъæппæресæй ахурдзаутæн ес федар бастдзийнæдтæ кустдæтгути хæццæ.

ГÆЛÆУТИ Наталья

КУСТИТÆ – БЕРÆ, ÆЦÆГ СÆ ÆНХÆСТ КÆНУН ГЪÆУЙ!..

УÆРÆСЕИ Президент Владимир Путин фарæ августи нæ республики Сӕргълӕууӕг Сергей Меняйлой хæццæ фембæлди фæсте федералон министрадта ама ведомствити разамонгутæн Цæгат Иристони идарддæри социалон-экономикон ахедгæдер райрезти туххей ци сермагонд амунддзийнæдтæ равардта, етæ куд жнхжстгонд цжунцж, уобжл жржги цудӕй дзубанди хецауадон урух ӕмбурди. Разамунд ин лæвардта республики Хецауади Сӕрдар Дзанайти Барис, архайгæ ба си кодтонцæ министрадти æма муниципалон исарæзтити разамонгута.

Дзанай-фурти загъдмæ гæсгæ, Президенти амунддзийнæдти бундорбæл федералон Хецауадæ ци архайди пълан исфедар кодта, уоми сæрмагонд бунат байахæстонцæ республики цардархайди еугур ахсгиаг къабæзти — туризми, гъæууон хæдзаради, промышленности, æнæнездзийнадæ гъæуайкæнуйнади, цæрæнуатон-коммуналон хæдзаради — æнæмæнгæ райаразуйнаг фарстатæ.

Куд нисангонд цæуй, уотемæй республики хæстæгдæр æнзти берæ нæуæгдзийнæдтæ фæззиндзæнæй. Зæгъæн, арæзт æрцæудзæнæй нуриккон медицинон реабилитацион центр дæр. Хецауади Сæрдари хуæдæййевæг Александр Реутов куд радзурдта, уотемæй нуриуæнгæ бæлвурдгонд ей, кæми уодзæнæй, еци рауæн, куст цæуй медикон-техникон документаци

бацетте кенунбел, уедта гъеуге финансон ферезните исамал кенуни равгитебел. Цалцеггонд ерцеудзеней Пульмонологон агъази республикон центр дер. Уеллаг Фиййагдони поселокки ци медицинон косендоне ербунеттон ей, уомен е бундорон райарезтен ферезлон бюджети ферезнити ферци цеттегонд цеуй гъеуге проектон-сметон документаци. Уой хецце, центри бестихейтти цалцегей уелдай, уоми арезт гъеуама ерцеуа неуег уеленхасен азгъунст дер. Еци кустите райдайдзененце 2023 анзи.

Идарддери архайди пъланти устур ургом ездехт цеуй Цегат Иристони агропромышленнон комплексен уеленхасен агъазме дер. Зегъен, нуртекке архайд цеуй Ередони райони кесалгедарунади селекцион центр исаразунбел дер. Гъеууон хедзаради министр Уазити Хъазбег куд радзурдта, уотемей, е кеми ербунеттон уодзеней, еци зенхи хай леверд ерцудей республики есбонадеме. Центрен е проект ба гъеуама исцетте уа анзи керонме.

Уæрæсей Президент Владимир Путин æрæги бафинста Указ Цæгат Кавкази кинохроники студи республики есбонадæмæ раттуни туххæй. Æма нурба еци Укази уагæвæрдтæ исæнхæст кæнуни фæдбæл цубур æмгъудмæ гъæуй еугур юридикон гъуддæгутæ дæр исаразун.

Æмбурди куд загъд æрцудæй, yo-

темей амалгъонади къабази миневерттей берети фендуй республики ахсгиаг инвестицион проектте енхест кенун. Цемей еци гъуддегуте феррестме уонце, уомен фиццагифиццагидер гъеуй зенхи хейтте радех кенун. Ема Хецауади Сердар паддзахадон есбонаде ема зенхи рахастдзийнедти фарстати федбел министраде ема муниципалитетти разамонгутен байхес кодта, цемей уехен ивестицион проектте енхест кенунен байагоронце зенхи хейтте.

Æмбурди рæстæг Дзанай-фурт туризми Комитет, иннæ республикон ведомствитæ æма Дзæуæгигъæуи бунæттон хеунаффейади администрацийæн сæрмагондей бафæдзахста, цæмæй нæуæг туристон сезонмæ цæттæгæнæн куститæ фæййахедгæдæр кæнонцæ, сæ хæццæ нæдтæ цалцæги æма æндæр фæлгонцадон куститæ дæр, уотемæй.

Нæкæси, Уæрæсей Хецауади унаффæмæ гæсгæ 86 миллиард соми лæвæрд æрцæудзæнæй 63 регионемæн, уонæми автомобилон нæдтæ исрæвдзæ кæнун æма реконструкцийæн. Уой фæрци Цæгат Иристони реконструкцигонд цæудзæнæй федералон над А-164 «Транскам»-бæл Дæллаг Зæрæмæги уæнгæ, уордигæй ба комплекс «Мамисон»-и уæнгæ, уæдта арæзт цæудзæнæй автомобилон над «Дзæуæгигъæу-100», Æрæдон-Чикола-Лескен 2, Мичурини гъæуи еувæрсти, æма æндæр мадзæлттæн.

ЗУНДГИН ЗАГЪДМÆ МА ИГЪОСÆГ КУ УИДÆ.

Номдзуд Насреддин еу лæги хæццæ ке фæххилæ 'й, уомæ гæсгæ 'й, æ хецау кæми бадтæй, еци къанторемæ æрбакодтонцæ. Куд рабæрæг æй, уотемæй ма цалдæр боней размæ дæр æй цидæр гъуддаги фæдбæл уордæмæ бакодтонцæ.

Хецау æй ку рауидта, уæд ин еци карзæй бауайдзæф кодта:

- Ходуйнаг дин нæй, Насреддин, нур дуккаг хатт дæ мæ къантори!..
- Æма уоми дессагæй ци ес? рафарста æй Насреддин.
- Куд ци? Раст аджймаг арджмж некжд жрбацжудзжнжй, уой нж зонис?
- Байгъосай, мæ хæлар, дзоруй Насреддин, æз ами æдеугурæй дуккаг хатт дæн, ду ба си алли бон дæр фæууис...

Æма абони хецаудзийнади бæрнонæй-бæрнондæр бунæтти минкъий бадуй уæхæн хецæуттæ? Уонæн сæ фулдæрей нецихузи банимайæн ес раст адæймæгутæбæл, уомæн æма раст гъуддæгутæ раст аразунæй ихæсгин уогæй, етæ сæ бустæги æнæраст рауайун кæнунцæ. Уой дæр, нæ еугур бæстæн дæр æма хумæтæг адæмæн дæр зæран ка расайуй, уæхæн фæстеугути хæццæ. Е бæлвурд æй, «нæуæг» Уæрæсей нæуæг разамонгутæ нæ кæддæри гъомусгин адæмон хæдзарадæн ци фудæзнаггадæ исаразтонцæ, куд æй бабун кодтонцæ æма агъазиау паддзахадæ, кедæр загъди хузæн, дæрæнгонд тæгæнай рази куд райзадæй, уомæй дæр.

Кирилл КАБАНОВ, коррупций нихма Национ комитети разамонат: «Æма нур фараст анзей даргъи цауй куст коррупцион фаззиндтита фамминкъийдар канунбал...»

Æма?.. Цума еци фæззиндтитæ кутемæй гъæуама фæм-

минкъийдæр уонцæ, кæд æма сæ нихмæ тохгутæн сæ фулдæр, уæлдайдæр ба сæ тæккæ баргъондæртæ, сæхуæдтæ фуддæрæй-фуддæр коррупционертæ 'нцæ?..

Михаил ШЕМЯКИН, хузæгæнæг: «Мах бабæй дзихъиртнæуæгæй ан еугуремæй хуæздæр, еугуремæй растдæр. Тагъд рæстæги ба дзорун райдайдзинан, махæй амондгундæр зæнхи цъарæбæл нæййес, зæгъгæ».

Советон доги нæ адæми сæ мæгургомау царди уавæрти дæр туххæйти дæр æууæндун кодтонцæ, цæйбæрцæбæл амондгун æнцæ æма цæйбæрцæбæл дзенет син уодзæнæй, мæнæ-мæнæ ци коммунизм ралæудзæнæй, уоми. Фæффудевгед æнцæ, Советон Цæдес фехалдæй, коммунизмæн дæр æ кой нæбал ес. Уæддæр амондæй зæрдæвæргутæ ба абони дæр фагæ 'нцæ. Æцæг нин зæгъунцæ: æхца нæййес, бабухсетæ æма уæ исонибон уодзæнæй тæккæ амондгундæр. Æцæг – уæддæр кæд ралæудзæнæй еци исонибон æма нури фæлтæртæ уæди уæнгæ цæргæ ба фæккæндзæнæнцæ?..

Дмитрий ЛИХАНОВ, суваллантти фондти Ассандуйнеуон ассоциаций разамонат: «Адаймаг е 'носон дуйнема банахстар уй, а хацца айдагъдар а уод, уотемай, андар неци 'й а бон уордама а хацца райсун...»

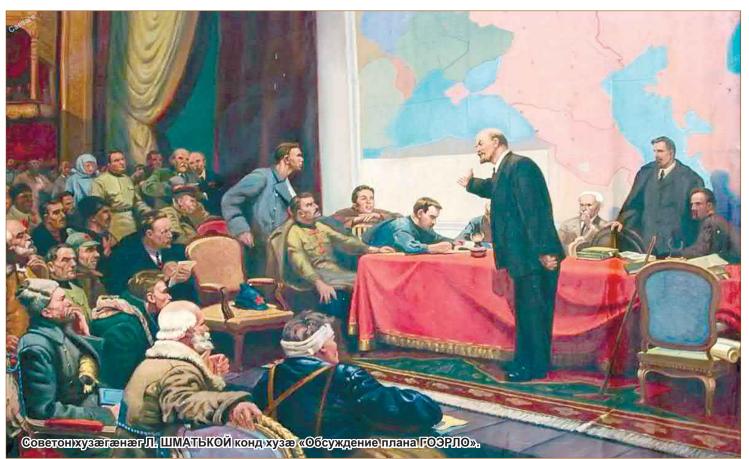
Бæргæ уотæ 'й, фал еци æцæгдзийнадæ кæд баруагæс уодзæнæй абони æ рæбунтæ мулкитæй идзагæй-идзагдæр ка кæнуй, еци æнæфсес зудæгæнгæнгутæй. Æви сæхе Æнæмæлгæ Кащейтæ æнгъæлунцæ? Уогæ тæккæ фуддæр Кащейтæ 'нцæ, фал æнæмæлгæ ба нæ 'нцæ. Æма кæмæн бунтæ кæнунцæ? Цæмæй сæ байзайæггæгтæ никкæрæдземитæ уонцæ, еци бунтæбæл хæлæф кæнгæй.

АДÆМИ ЦÆСТÆ УИНАГÆДÆР ÆЙ!..

ТАРСАМА ТАРСА, УАДДАР АРЦАУЙНАГ БА АРЦАУДЗАНАЙ!...

Аци загъд нин не рагфидтелтæй байзадæй. Æма, ка 'й зонуй, уотж уомж гжсгж гъуди кодтонцæ, цæмæй сæ царди зин æма тухст уавæртæн хъæбæрдæр оухстаиуонцж, уомжн жма уони фæррæвдзæдæр кæнунбæл цийфæнди кæд архайдтонцæ, уæддæр син си уоййасжбжл неци уаджй. Уæддæр фæлтæрæй-фæлтæрмæ дзилла са ирисхъи бера цайджрти фждбжл тасдзийнаджй сæребарæ некæд адтæнцæ æма нерæнги дæр ма нæ 'нцæ... Уомæ гæсгæ уæ зонгæ кæнæн, дзиллон цастингас балвурдганаг агентада Левада- центри артасгута жржги ужржсейжгти, фулджр цжмәй тәрсетә, зәгъгә, ку бафарстонца, еци дзуаппити еумайаг бæрæггæнæнти хæццæ (лæвæрд цæунцæ проценттæй).

ЗУНДИ ФАРНЕН АРГЪГЕНЕГ — АДЕМЕН АККАГ РАЗДЗЕУЕГ!..

Уæрæсей рохсади министради разамонæг Сергей Кравцов æрæги куд фегъосун кодта, уотемæй нæ бәсти скъолати амәйфәстәмә ахурдзаутж истори ахур кжнун райдайдзжнжнцж фиццаг къласжй фжстеме. Не зонен, цейберцебел фæррæстмæ уодзæнæй еци нæуæгдзийнадж, фал ж ахсгиагдзийнадж ба, арази ан, бæлвурд æй: кæстæртæ нæ Фидибæсти евгъуд рæстæгути хабæрттæ æма цаутæн, сауæнгæ сж агъазиауджртжн джр, кенж жгириддæр неци зонунцæ, кенæ ба син игъустгонд жнцж усхъуммитжй жма хжлжмултжй, жрджграст жма жрджгжцжгжй.

Уома гасга ба дессаг куд най е дар, ама ахури надбал мана-мана ка ранхæстæр æй, уонæн еци хабæртта ама цаута кутемай ама ци хузи амондзæнæнцæ. Уой хæццæ ба ни федарæй æруагæс кæнуй: еци хуæрзсабийти разжй ба нж фидибжстон истори жнхжстжй ку зониуонцж нж политикте, не паддзахади размецуди фарстате гъеуге хузи аразунме комкоммæ ихæсгин ка 'й. нæ хецаудзийнади еци бæрзондибадгутæ. Кæдимайди ба базониуонцæ æма сæмæ багъаридж, паддзахади гъудджгути джр жма аджми цардиуаги уавжртж фæррæвдзæдæр кæнуни фæдбæл нæ бәсти кәддәри разамонгутәй кәциджртжмж цжйбжрцжбжл пайдахжссжг фжлтжрддзийнадж адтжй, уой жма сж абониккон кусти уждджр еуцæйбæрцæдæр бафæнзиуонцæ. Æндæра сæ нури куст æй, уартæ рагонбердзейнаг номдзуд финсæг Эзоп æ фæсномуг радзурдтæй еуеми ци фусæлвинæги кой кодта, уой æнарæхстдзийнади хузжн.

Цæветтонгæ, еу лæг æ фус æлвидта æма ин æ цар фæллух кæнидæ.

Фус си исгъигæ 'й æма имæ еци тухстхузæй дзоруй:

- Кæд дæ мæ гъун гъæуй, уæд мæбæл дæ кæрдæн уæлдæрти исуадзисæ, кæд дæ фидизгъæл гъæуй, уæдта мæ еци-еу æвгæрст ракæнæ!.. Æндæра мин мæ бауæр уæд еу рауæн фæррæхуайис, уæд иннæ рауæн.

Аци жмбесонд жедесуй: цийфжнди гъуддагмæ дæр, ка имæ нæ арæхса, ужхжн аджймжгутж гъжуама ма 'вналонцæ. Махмæ, нуриккон Уæрæсей ба уотте рауадей, ема паддзахадон еугур гъудджгути сжргъи ка 'рлжудтей, уонен дер се фулдер гъе уехжн жнаржхстгинтж разиндтжнцж - уæхæн бæрнон гъуддаги ци агъазиау фæлтæрддзийнадæ гъæуй, нæдæр сæмæ е нæ адтæй, нæдæр ба сæ æгириддæр нæ фæндадтæй, уæхæн ацъагъужй хайгин ка 'дтжй, уони бафжнзун. Уогж е, жвждзи, сж зжрди джр нæ адтæй, æндæра син уой туххæй дессаги равгите адтей ема неренгж джр ма ес. Джнцжн жрхжсдзинан Советон паддзахади бундоржвжржг Владимир Ленини архайди фæлтæрддзийнаджй цалджр хабари. Уой кой ба уомж гжсгж кжнжн, жма цалджр оонеи размæ, 22 апърели æ раигуробæл исæнхæст æй 152 анзи. Бæргæ 'й жнгъизтжй жримисун, фал нуриккон хецауеуæггæнгутæмæ, æвæдзи, уоййасжбжл цжстиварди нжй. Уомж гæсгæ, æма æ цардархайди арæхстгиней-арехстгиндер менеугуте уайдзжфи хузжн жнцж нж нуриккон **жнаржхсгж** хецауеуæггæнгутæн. Уога мана бакасайта Ленини еуайеу финстæгутæ æма сæ рабаретæ нæ абони «раздзæугути» хедаруйнади хæццæ. Бакæсетæ сæ, æма хатдзæгтж ба ужхуждтж кжнетж. Фжстждæр ба, ка 'й зонуй, мах дæр нæ гъудитæ зæгъдзинан.

Ф.Э. ДЗЕРЖИНСКИЙМÆ

Æмбал Дзержинский!

Æмбал Коллонтай мæмæ финсуй, Петрогради ахæст ка 'рцудæй, уæхæн биццеу Алексей Сапожникови туххæй.

Ахæст ба, дан, æрцудæй уомæн, æма кедæр гæгъæдити хæццæ бацудæй, тугъ-дон архæйдтитæ кæми цæунцæ, еци рауæнмæ.

Уотæ ба, дан, бакодта, уомæн æма «æгæрон берæ уарзуй æ мади», уотемæй ба æ ниййергутæй фæххецæн æй, Юденич ку æрбампурста, еци рæстæг.

Коллонтай финсуй, Алексей Сапожникови ке зонуй, «политикеме егириддер е гъос ка не даруй», «ема уой хецце е зердеме алцидер егер хъебер ке есуй, еци гъуддаги е фурсертегей ка бахаудтей, уехен адеймагей».

Коллонтай тæрсуй, биццеуи ку фехсонцæ, уомæй.

- 1. Дæ бон æй гъуддаг бæлвурд базо-
- 2. Унаффæ бауорамун?
- 3. Æви æз телефонæй Зиновьевмæ адзорон?

Салам! Дæхе Ленин.

Финст ӕрцудӕй 1919 анзи 21 ноябри.

и.а. теодоровичмæ

21.VI.

Нур фидигъзæлбæл феддон æвæрд æрцудæй.

Цума дæумæ гæсгæ нур афонæ нæй горæтгæрон совхозти, индустрион совхозти (гъома, индустрион косгутæмæ хаст ка 'й, еци совхозти), æфсади æма уотæ идарддæр æма æндæр уæхæн рауæнти фидигъзæлæн фонс даруни куст рапарахат кæнунбæл нур еугур хъауритæй байархайунæн.

Ду кæддæр дзурдтай, спецтæ куд зæгъунцæ, уотемæй фадуат ке ес кроликтæ æма хутæ даруни куст испарахат кæнунæн (æцæг хуайраги хигъдæй нæ). Æвæстеуатæй къуар мадзали закъони хузи цæмæннæ ес бакæнæн уой фæдбæл

> Рафинсе меме дууе дзурди. Дехе Ленин.

Финст æрцудæй 1921 анзи 21 июни.

Я.М. СВЕРДЛОВМÆ

Æмбал СВЕРДЛОВМÆ

Алексей Андрейи фурт Преображенский жй зжронд партион косжг, 20 анземжй фулджр косуй жфсжйнаг надбжл. Нуртжккж жй Самари-Златоусти жфсжйнаг нади административон служби сжргължуужг. Нур ибжл цжуй 57-58 анзи. Е жй хъжбжр фжллад жма сжйгж, гъжуй жй дзжвгарж ржстжги джргъи ж фжллад исуадзун жма жхе дзжбжх кжнун. Корун: раттж ин отпуск жртж мжйи, мизд джр жма паек джр куд еса, уотемжй.

Æ адрес: Самарæ, вагзал.

Адæмон Комиссарти Совети сæрдар В. Ульянов (Ленин).

Финст æрцудæй 1920 анзи 1 октяри.

А.Д. ЦЮРУПАМÆ

14.ХІІ.1920 анз.

Æмбал ЦЮРУПА!

Æз ма Совнаркоми амудтон, хуайраги комитети иуаруни хайади гъуддаг еуцейберцедер куд ембелуй, уоте еверд ке ней, уой: белвурд нимад ней хуайраг иуаруни туххей немее цал норми ес ема алли нормеме гесге дер продуктте цал адеймаги есуй, е.

Уой бакжнун гъжуй.

Ке зæгъун æй гъæуй, бæлвурд нисанмæ гæсгæ иуаруни æгъдауæн ихалæн нæййес. Косгутæ гъæуама уонцæ фиццаг бунати.

Цума бакжнуйнагбжл нж банимайдзжнж хуайраги комитети меджгж къамис исаразун, гъуддаг амунд хузи фжххужзджр кжнуни туххжй? Кжд къамис ес, ужд ибжл ужхжн ихжс исжвжрун гъжуй. Къамисмж фулджр бакжнун гъжуй, хуайраги комитети ка куста, ужхжн косгутж (профиждестжй) кенж ба кжд амал ес, ужд, хуайраги кусти бунжтти бжлвурд фжлтжрддзийнадж кжмж ес, ужхжн косгутж.

Аци пъисмо равдесæ æмб. Крестинскиймæ. Е (æма Политбюрой иннæ иуонгæ) ку исарази уонцæ, уæд уомæй искæндзинан ЦК-и амунддзийнадæ.

Дæхе Ленин.

Мухургонд цæуй къохфинстмæ гæсгæ.

Н.А. СЕМАШКОМÆ

3.V.1920 анз.

Кæд æмбал Семашко уоми нæй, уæд æмбал Соловьевмæ.

Æмбал Семашко!

Корун ди жма бадзубанди кжнж аци финстæг баджттжг жмбал Дмитрий Никитич Ерошенкови хжццж, дохтири агъазгжнжги хжццж. Байамудта мин жй еу зжрдждаргж жмбал. Жмбал Ерошенковжн цалджр къужрей ес ужгъдж ржстжг (мах ин сжрмагонд фждзжхст цалинмж е барж бакжнжн, уждмж) жма 'й фжндуй еци ржстжги, еуемжй, медицинжбжл райахур кжнун, иннемжй ба имж ж хъауритж исаразун. Хъжбжр ди корун, цжмжй ин байагъаз кжнай.

лин оайагваз Дæхе Ленин.

Фесфинст. Аци ембал ергъуди кодта, практики хъебер ахсгиаг ка 'й, уехен дезинфекцигенен камере. Исберег ей кенун ема си испайда кенун гъеуй.

Мухургонд цæуй къохфинстмæ гæсгæ.

ФИНСТÆГУТÆ К.А. АЛФЕРОВМÆ **Æ**МА УОЙ ДЗУАПП

К.А. АЛФЕРОВМÆ

Жмбал Алферов! Тахтамышев сумахмæ службæ кæнуй? Хуæруйнагæй имæ лæгъуз кæсетæ? Уæхæн фудхуз æма фæлорс цæмæн æй?

К.А. АЛФЕРОВИ ДЗУАПП

Æй Хестæр коллегий иуонг, цæруй советон паекæй, косгæ ци рæстæг кæнуй, уомжн жгиридджр кжрон нжййес.

Алферов.

К.А. АЛФЕРОВМÆ

Дæттун ин гъæуй фулдæр паек цийфæндийæй дæр.

Еци уавæрмæ федауци цæстæй кæсæн нæййес. Иннетæй игъаугидæр фулдер паек цемей еса, уоте бакенун гъеуй.

Финст æрцудæй 1920 анзи 4 июни.

Мухургонд цæуй фиццаг хатт, къохфинстма гасга.

В.И. Ленин æма К.А. Алферов кæрæдземæ аци дзурдтæ ниффинстонцæ Фæллойни жма Гъжуайкжнуйнади Совети æмбурди 1920 анзи 4 июни. Еци æмбурди адтей Тахтамышев дер.

ХУАЙРАГИ КОМИТЕТИ КОЛЛЕГИЙ ИУОНГТÆМÆ

27.II.1920 анз.

Жмбал Виноградов, Весьегонски ахургæнгути цæдеси æнхæсткоми сæрдар æрбалæвардта дæлдæр амунд кур-

Гъуддаг ей уоте – Весьегонски уезди хуайраги комитетæн баихæс кæнун гъæуй, цæмæй ахургæнгутæн (уезди 500 ахургæнæгей бæрцæн) ратта дзоли æма картофи фулдæргонд паек æма ма уомæй уæлæмæ къахидарæс кенæ сæрак.

Уонæй еу дæр æма иннæ дæр бунæттон æвæрæнтæй: уезди ес уæлдæйттæ.

Корун æма тæккæ абони базонетæ, ка гъжуй, еци гъудджгутж (жмбал исон сжумæй гъæуама рацæуа) æма мин дзуапп раттетæ телефонæй (изæри Гъæуайкæнуйнади Совети баунаффæ кæндзинан).

Ленин.

Мухургонд цæуй къохфинстмæ гæс-

Дзубанди цæуй Весьегонски уезди рохсади æма социалистон культури косгути II-аг съездей делегат ембал Виноградовжн ци фждзжхст лжвжрд жрцуджй, уобæл. Еци фæдзæхсти амунд адтæй, уæззау материалон уавæри ке адтæнцæ скъолати косгутæ. А.А. Виноградов 1920 анзи 27 феврали адтей В.И. Ленинме. Дзубанди кодтонца фондз ама дууинсай минутти. Дзубандий рестег Ленин ниффинста аци пъисмо. Весьегонски ахургенгути материалон уавер феххуездер кæнуни фарста лухгонд æрцудæй уони пайдайæн.

А.Е. БАДАЕВМÆ

16. V. 1920 анз. Петроград *Е*мбал Бадаевмæ кенæ æ хуæдæййевæгмæ

Корун æма электрификаций Паддзахадон къамиси петроградаг къуарæн (бæрнон разамонæг Шателен) раттетæ, фесфронт сурхефседдонтен леверд ка цæуй, уæхæн 50 паеки æма бийнонти 9 паеки хуайрагæн граждайнаг паеки туххей семе ци карточките ес, уони син не райсгæй.

Корун æма мин телефонограммæй фегьосун кæнæ, кæд æма син цæйбæрцæ равардтайда, уой туххай.

Ленин.

Мухургонд цæуй къохфинстмæ гæс-

БАСИНМÆ

7.V.1920 анз

Жмбал Басин!

Корун ди æма Туркестани фронти сурх коммунарти дес ема инсейеймаг полккæн мæ номæй арфæ ракæнæ. ци макъаронта жма инсад арбарвистонца, уони туххæй. Еци макъаронтæ æма инсад æз равардтон сахар Мæскуй сувæллæнт-

Адамон Комиссарти Совети сардар В. УЛЬЯНОВ (ЛЕНИН)

ТЕЛЕФОНОГРАММÆ и.с. уншлихтмæ

Къопи

Æвæстеуатæй. Сосæггаг. ВЧК-и сæрдари хуæдæййевæг. **Æмбал УНШЛИХТМÆ**

Базона ема мин фастагдар амгъуд исонма. балвурд ама анхаст дзуаппитæ фегьосун кæнæ мæнæ уæхæн фарстатæн:

1. Петрогради 27 майи проф. П.А. Щуркевич (Электротехникон институт), профессор Н.Н. Матринович (Университет жма Скжсжйнаг институт), профессор Щерба (Университет, рабарга жвзагзонунади профессор), профессор Б.С. Мартынов (Университет, граждайнаг баради профессор) хестæр зоолог А.К. Мордвилко (Наукити академи), профессор Тиханови

3200 + 500 (Даль) = 3700 æма уотæ идарддер ема бафснайе расписките.

Дæхе Ленин.

Аци финстæгмæ гæсгæ дæмæ æрветун 4000 соми.

Æндæр гъуддаг æй Адæмон Комиссарти Совети гъуддæгути Управлений би-

Мухургонд цæуй къохфинстмæ гæсгæ.

Уоййаджбжл, жеждзи, фжккжрон кæндзинан Ленини финстæгутæй джниитж хжссунжн. Махмж гжсгж етж джр фагж 'нцж еу ахсгиаг хатдзæг искæнунæн.

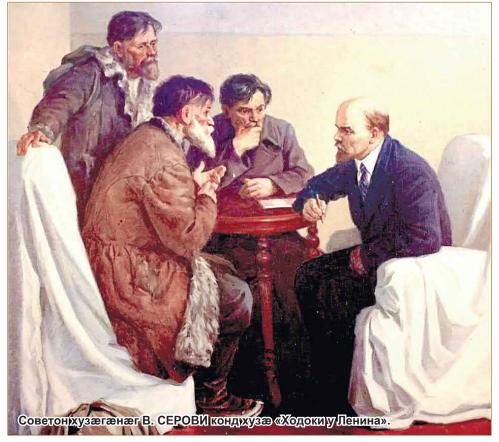
Зундгин ка 'й, е евгъуд растагутж нецжийаг неци хузи искжндзжнай. Енараст гъуддагбал банимайдзæнæй уæхæн миуæ, æма уомæ гæсгæ ба лæмбунæг æркæсдзæнæй, ци си адтай, цита си цудай, ама си абони цæмæдæр гæсгæ ка нæбал бæззуй, уони жнцад ниууадздзжнжй, бафжнзуйнагæй си ци разинна, уонæй ба æ архайди испайда кæндзæнæй.

Нур евгъуд растагути фалтерддзийнаде, ужлдайдер ба е Фидибæсти цитгийнаг хабæрттæ æма цаутжбжл билжскъелтж ка кжнуй е, гæрр, гæлæхха, уобæл дæр нæ расагъ**жс кжнуй, жма жхужджг джр ескжд** евгъуд ржстжг исуодзжнжй жма ин гъжуама цийфжнди ма уа, ж фждонте име ци цестей кесдзененце, е. Уомж гжсгж ба уобжл архайун гъжуй, цæмæй дæбæл кæддæр æрцæуа нæ фидтæлти зундгин загъди хуарздзийнадж, етж ба уотж загътонцж: «Ескæд фурти фурт дæр зондзæнæй, бабай нивæй ке цæруй, уой!»

«Марксизм нæ рагæлста, – финста В. Ленин, - буржуазон доги ужлахезте, е не, фал ма исахур кодта жма хужзджр райаразта, дууж мин анземæй фулдæри дæргъи адæмти зунд жма культури иржэти хуарзжй цидæриддæр ес, уони».

Еци хуарздзийнадж нж бжстжн берж ржстжгути хъжбжр испайда **ж**й. Æз уотж нж зжгъун жма евгъуд доги алцидæр хуарз адтæй. Уой туххæй дæр В. Ленин раст загъта: «Евгъуд дзаманжй ци бунтж байзаджй, уони, мæнæ архивариустæ зæронд гæгъæдитæ куд гъæуай кæнунцæ, уота ма гъжуай канан. Бунта гъжуай кæнун æгириддæр уотæ нæ амонуй, жма уонжи идардджр неци гъжуй».

Гъжуй, жнжмжнгж, гъжуй. Æнж нæуæгдзийнадæй бабæй куд ес размæ цæуæн!.. Æма уогæ дæр уотæ адтæй!.. Цалинмæ ма нæ паддзахадæн разамунд лæвардта И. Сталин, цалинме ма не фидибестон адемон хæдзаради еугур къабæзти, хецæн промышленнон жма гъжууонхждзарадон кустужтти сжргъи лжудтжнцж, еумæйаг гъуддаги жнтжстдзийнадæбæл зæрдиагæй ка тухстæй æма, сжхе пайдайжн нж, фал фжллойнжгжнжг аджми хуарзбжл ржстуоджй ка архайдта, етте. Уоме гесге не Цæдес адтæй тухгин, не 'знæгтæ нæмæ æвзедун нæ, фал уотид зулун каст æрбакæнун дæр не 'ндиудтонцæ. Уомж гжсгж ба нж нур джр, дуйней паддзахждтжй беретж нж бжстжмæ æдзæстуарзонæй ке кæсунцæ, **жргом**жй ке архайунцж нж нихмж на фуддараган, уомай на уалдай жхсицгжджр гъжунцж ржстзжрдж, паддзахадон гъудджгутжбжл ржстуоджй архайжг, нж фидибжстжбжл жновуд раздзжугутж.

Е.М. ПОПОВАМÆ

20.ХІ.1919 анз.

Жмбал ПОПОВАМ**Ж**

Советти 1-аг хæдзари хецаумæ

Корун æма раттæ уат (райдайæни бал еу, уой фæсте дууæ - тæлмацгæнæгæн), **жмбал Килийжн**, Советон республикжн фæййагъаз кæнунмæ ка 'рбацудæй, еци америкаг инженерен

Корун æма ин раттæ, 3-аг уæладзугей уелдер ка не уа, уехен ема текке гъардæр уат.

Адемон Комиссарти Совети сердар В. Ульянов (Ленин).

и.г. рудаковмæ

Петроград

Жмбал Рудаковмæ, Петрокоммуни артаги хайади хецаумæ

Къопи

Петрогради Совети жнхжсткоммж.

Корун æма согтæ раттетæ ахургæндти царди уавæр хуæздæр кæнуни къами-

Кæд еске арази нæй, уонæн цæйбæрца жнгъезуй, уойбарца раттунбал кена ба сæ нихмæ ести дзоруй, уæд корун æма нæмæ дууæ дзурди рафинсæ.

Адамон Комиссарти Совети сардар В. Ульянов (Ленин).

Финст жрцуджй 1920 анзи 10 сентябри.

бийнойнаг (Граждайнаг инженерти институт), профессор Б.Е. Воробьев (Фиццаг Политехникон институт) ахæст æрцудæнца, запъта, е ацаг хабар ай ави на.

2. Профессор Пантелей Антонович Щуркевич нур фæндзæймаг хатт, профессор Борис Евдокими фурт Воробьев ба **жртиккаг** хатт ах**ж**ст **жрцуджнцж**, з**ж**гъгæ, е æцæгæй уотæ 'й æви нæ.

3. Цӕй туххӕй ахӕст ӕрцудӕнцӕ, уæдта сæ æрахæссун цæмæн багъудæй – ледзгæ ку нæ ракæндзæнæнцæ.

4. Комкоммæ бæлвурд еске æрахæссуни туххæй нæ, фал уæ косгутæн «сехе фендеме гесге» ахессуни туххӕй ВЧК. Губчека кенӕ ӕндӕр Чекатӕ мандатте деттунце еви не, ема кед дæттунцæ, уæд сæ косгутæй комкоммæ кæмæн дæттунцæ (кæмæн дæттунцæ, етæ цæйбæрцæ бæрнон æнцæ, ци бунати лæуд æнцæ. Сæ политикон цæттæдзийнада цайбарца 'й).

Адæмон Комиссарти Совети сæрдар В. Ульянов (Ленин).

Финст ӕрцудӕй 1921 анзи 2 июни.

В.Д. БОНЧ-БРУЕВИЧМÆ

4. І.1920 анз.

Хъазар В.Д.!

Мæ библиотеки хæрзтæ федун æз мæхуæдæг.

Корун ди, ку радзæбæх уай, уæд сæ бафедæ еугурæйдæр.

АГУЫНДÆ постласæджы уæрдоны хордзенте еме емпъызт голджыте бакалдта, стей гуыффеме схызт еме хосыл æрбадт. Йæ сывæллоны кæлмæрзæны атыхта, цæмæй йæ хур ма судза. Заронд лагма фарсагау бакаст, ама ужд фæраст сты... Хъахырман кулдуары аууонæй былысчъилæй бахудт: йæ маст исинаг у, хуыздер фадат ма йын кед уыдзæн? Хъуызгæцыдæй алæгæрста рыджы. Сæниатмæ сарæзта йе 'ргом.

«Сахима разынад, стай йа ма бар уадзут. Ау, сылгоймагиме ныхас кенынмæ нæ сарæхсдзынæн? Уæд мард дæн».

Ус йæ размæ рауад хыссæдзаг къух-

- Мидæмæ рахиз, Хъахырман. Цы хур, цы къæвда?.. Хорз хабар хæссæг фæу! Рагæй нал уыдтæ нæ сыхы.
- Нæ фæрæзтон, схуыфыд, низ иунæгмæ æмхиц у.
- Кæд та, зæгъын, дæ бындзытæм фæлыгъдтæ?

Бындзыта нал, бындз амарди, Саниат. Сæ маст сæ пайдайæ фылдæр уыд. Гуыппы тыххей се дардта де сиахс. «Мыдыкъусау – нæ цард», – афтæ-иу дзырдта. **Ем**æ чыргъæдтæ балхæдта Мæздæджы. Уæдæ! Къус хъуама афтид ма уа.

- Дæ ныхас мæм дæрзæггомау кæсы. Низ де бадомдта, енхъелден. Æруадз дахи. Лаг азымджын куы уа, уаддар ам хъама макуы слас. Хъырым тæссаг балцы фæцыд. Йæхи нæ бамбæхста тыхст заман, йæ риу фыдгулы нæмгуытæм дары.
- Хатыр, Сæниат, нæ мæ бамбæрстай. Хъырым мæнæн мæ сыхаг куы у, ме 'рдхорд. Иумæ рæзыдыстæм. Сылыйы къус, кæрдзыны мур дæр уæрст никуы уыди не 'хсжн. Йж дзжбжхдзинад мжн дæуæй къаддæр нæ фæнды.
 - Дæ цæрæнбон бирæ.
 - Феле хесты цы не 'рцеуы!..
- Исты фехъуыстай? Хабар дзы нæй. æмæ... – фæтарст Сæниат, йæ къухтæ риума систа.
- Хабар дзы нæй. Æз дæр æндæр ницы зонын. Кейдертау ме хъусте хъилей не дарын, ме цестыте, кем не мбалы, уым нӕ тъыссын.
- Æргомдзырд дæ фæхонынц. Дæлгомме ныхас ма кен, - усы зерде цемæдæр фехсайдта, лæгæй нал исы йæ цестенгас, феле йем уый комкомме нæ кæсы.
- Мӕ цыды сӕр дын, Сӕниат, зӕгъдзынæн, - аивæй акаст уынгмæ Хъахырман. – Дæуæн, æрмæст дæуæн... Агуындейыл не сембелдтен, сехиме ней.
- Быдырмæ нæ мадырвадæлтæм ацыд. Кæд иучысыл нартхор йæ къухы бафтид. Зымæг – нæ уæлхъус. Зæйнад фæндагыл ма йын хорхæссæг кæм уыдзæн? Къæбæрхъуаг сабиты тæригъæд та

Идарддар. Райдайæн 12-, 13-аг номерти. хæрам у. Фæлæ дæ ныхас... Удхарæй мæ

– Раствандаг уад Агуында, – ныуулæфыд Хъахырман, æмæ ныллæг хъæласай загъта: – Хъырымы кой факанынц къуымты. Дзæгъæлдзыхтæн закъон фыст нæй. Суагътой се 'взæгтæ æмæ уасынц. Уæлæсыхы миты къуыбар фехс **жмæ йæ хъæуы бын хæдзарыйасæй** ссардзына.

Цы дзурынц уагæр, дзæбæхæй йæ куы мысынц.

– Бæлвырдæй ницы зонын, фæлæ, дам... - Хъахырман дуар ассыдта, усмæ йæхи хæстæгдæр байста, фæлæ, дам, сау хъжды жмбжхсы. Хжсты быдыржй ралыгъд.

Ус уадулы дзехстей цыма фецейхауд, уыйау фестеме акъахдзеф кодта. Хыссей ждзаг къухте цесгомыл ерхаста, тас жмж жнжуужнк кжрждзийы ивтой цастамгасы, суадон ама змаст доны уылжнтау.

- Хахуыр ныхас... Уый тугтæ мысы чидæр! – йе 'нгуылдзтæ æрбатымбыл сты Сæниатæн, – хъусыс, зæгъ сын, зæгъ сын!.. – йæ хъуыры цыдæр фæбадт, хурхыуадындзта адымстысты. Стай йа сар бæрзонд систа æмæ сæрыстырæй загъта:
- Хъырым æгады бæсты йæхиуыл топп ныццæвдзæн! Йæ цард зын сахат æрдума дар на фадары, лагдзинад кам бахъжуа, уым жй агуржнт дывзагонтж!
- Мæнæн æй амоныс, Сæниат, йæ къухы ахаст ын мæхиуыл бавзæрстон...
 - Цы дам, цы? Нæ дæ 'мбарын.
- Лæппуйæ-иу хъæбысхæсты уæлахиз æдзухдæр уый кодта. Цæй, хорз! Сонты бонта мысынан агъгъад фауад. Уыдоней лег йе цард не сараздзен. Фелтау, Сæниат, абон æмæ сомыл бафтауæм нæ сагъесте. Цы не веййы!.. Беллех не ронбæгъдæй куы æрæййафа.
- Æз дам-думтыл нæ зилын, нæ мæ **жндавынц** жппынджр.
- Сæ уидæгтæ куы ныххуыскъ уаиккой, уастæн. Хъусма, - ныллæг хъæлæсей дзуры Хъахырман. - Ахсев джигул кæндзысты хъæуы.

Усы захма архауымма бира бахъуыд, йæ цæсгом ахъулæттæ, фырадæргæй тыргътæм фæзылд: «Джигул? Кæмæ? Агуындæйы хæдзары? Кæд хахуыр кæнынц, уæддæр дын дæ рæбынтæ исчи къахæд. Дæ фыдкой айхъуысæд. Цы ма уа уымæй æнамонддæр хабар».

Хъахырман, æз мæ ныфс хæссын... Хъырымы тыххæй...

Хъахырман ем комкомме каст, усы хъуыдыте хорз емберста. Фестаг цеф ын хъуамæ йæ гуырысхотæ фесафа æмæ йæ йемæ сбæтта - йæ хойы ныхмæ баржнжбары рацжудзжн Сжниат!

– Лæг дывыдон арты куы судза, уæд ем цы зонд ерцеудзен, уый чи зоны? Немыцæн сæ сармадзанты гыбар-гыбур **Ерджынар**егей Арвыкомме хъуысы. Тæргæбæхæй нæ хæхтæм схæццæ сты.

- Йæ уæлкъæсæр дæр райсдзæн уый
- Нæ мæм хъусыс, Сæниат, дзæгъæлы на растаг сафам.
- Цы да фанды? Агуындайан загьон? Æмæ йæ уый ссардзæн? Кæд ам ис, уæд... Фæлæ мæ уый нæ уырны, Хъахырман, - йæ кæуын нал баурæдта ус.
- Уæдæ афтæ. Хъырым æдылы къоппа нæу. Йæ бинонты нæ сафы. Хæстæг сем не 'рцеудзени, – дзырдта Хъахырман, жмж йж Сжниат джр фембжрста: «Ау, уæдæ æцæг сты йæ ныхæстæ?» - Дзаума ахсæв бамбæхс. Куы никæй ссарой, ужд сж маст тжлжт кжнынжй исдзысты. Мах та ма цæрын хъæуы. Алчи рагæй æмбæхсы йæ исбон. Уæрмытæ къахынц, сæ хор æфснайынц. Зынаргъ дзаума жцжгжлоны цжстжй цас дарддер уа, уыйас хуыздер.

Сæниат нындзыг, йæ къухтæ æууæрды, зæххæй нал исы йæ цæстытæ. Хъахырман та хионау зондамоныныл нал ауæрды:

 Сарæхс. Бонæй сыбыртт дæр нæ. Ахсев – уе леджыхъед еме уехедег. Хестеджытем уал фехессут уе дзаума. Æнæмаст ут! – лæг уынгмæ тагъдтагъд ахызт, йæ цæф къах дæр ма дуарыл

«Цы на бавзарстой на мастуыр сартæ! Хӕст ӕмӕ хӕст, ӕххормаг азтæ. Стей цард иучысыл йе къахыл слеууыд. Агуында ссардта йа амонд. АЕма та... хæст! Мингæйттæй ныхъуыры адæмы. Охх, техуды, кед уыдзен керон не хъизæмæрттæн?» – Хъахырманы фæстæ уымалцастай бира факаст Саниат. Мæрдджынау йæ рустæ ныттонид, йæ уæрджытæ сцъæхтæ кæнид, йæ хъарджытем хъеу дзыназид, феле йе ерра куы схоной...

Хъахырман саргъыбæхыл абадт æмæ комы дымагма фараст. Бах хуссартты йæ фаг фæхызти, къорийау æмдымбыл сси. Йæ тæнтæ æлвæст. згъæллаггæмттæ дæндагæй схъауы, ногсагъд цæфхæдтæй цахарта скалы. Йа бараджы роган скъжфы, йж даргъ барц халоны базырау стæхы. Цæмæй зоны, цы ис йæ хицауы сæры, цавæр уаргъ ыл сæвæрдта, æмæ йæ кæдæм хæссинаг у, уымæн. Тæхы. Фæндæгтыл згъорын, дымгæимæ хъазын бира уарзы. Бараг та... На, уый ницы уарзы, никей уарзы... Цемен ын хойы уеде йæ фæрстæ? Бæх йæхæдæг нал зоны развæд æвзарын? Схойын æй никуы хъуыд...

Хъахырман чысыл афæстиат милицейы дуарме - евдисен ей не хъеуы, хион ын йæ къамтæ сæмтъеры кæндзæн. Бæхбæттæны алыварс æрзылд, йæхи æрцагъта, дугъонæн цыма сайæн агуры, уыйау кæрты къуымтæм бакаст. Æвæццæгæн, æрæгмæ куы зынд (рудзынгæй йæ чидæр кæй федта, уый бафиппайдта), уæд йæ размæ рацыдысты.

- Хонæгмæ æнхъæлмæ кæсыс? - бафарста йæ бæзæрхыг лæппулæг.

Асинтыл быцæутау æрсагъта йе ставд къжхтж, йж синты сжртыл жрхжцыд. Уымæн æмæ йын лæууын зынгомау уыд - сырхбæрзæй, хæстулæфтæй гуыбын адымсы, къахæй къухмæ базмæлы, йæ хъуыр куы асыгъдæг кæны, уæд. Лыстаг цъжх цастытан ма са каратта зынынц, нарст цесгомен аив хуыз раттын сæ бон нæу. Цыбыр схъæлфындз æмæ æгъуыз æрфгуытæ нымады не сты. Бæхы, æвæццæгæн, йæ уд баззад – рæсугъд фын фенæгау йæ цæстытæ æрæхгæдта, стæй аздæхт, йæ къух ауыгъта: ома, ма фадыл рацу.

уæлхъус бадгæ. Цыма йæ хуылфмæ каст æмæ a дунейыл æндæр ницы уыдта, жнджр жй ницжй мжт уыд, афтж дардта йæхи. Иæ бæрзæйы хид ныссæрфта,

æмæ йæ уæд уазæгмæ равдæлд. – Дзур. Æз дæумæ хъусын!

Лег рудзынгме азылд – йе зерде бæхмæ æхсайдта. Цыма Хъахырман бæхужйгжнжг у, уый та – бжхжлхжнжг.

Хъахырман æртыккаг «хуындмæ» нал банхъжлиж каст – лжг йж зжрджиж нж

- Æз хохæй, уæлæ Бæрзыхъæуæй **жрцыдтжн.**

Ницы сдзырдта хицау, жмж Хъахырман жнжнхъжлжджы ждылы ныхжстыл схæцыд.

– Уæлæуæз цæрæм, арв нæм бынтон хæстæг у, донæн йæ сæртæ мах сисæм.

Хицау схуыфыд. Хъахырманы хъустæ фæсырх сты.

Нæ кæддæры сæрдар... Фехъуыстаис ын йæ кой. Хъырым...

Хицау йæ сæр батылдта. Зын дзурæн уыд Хъахырманæн æмæ йæ ныхас фæцыбыр кодта:

– Хæстæй ралыгъд!

Афтæ рог æмæ сæрæн у, уый æнхъел ын не уыд Хъахырман.

– Чи ралыгъд? Кæд ралыгъд? Куыд ралыгъд? - ныккалдта йыл хицау.

Бырауцестыте фезмелын не уагьтой Хъахырманы. Ставд лæджы нуæрттæ æрбалвæстæуыд, æмæ йæхи ныццæвынæввонг акодта.

«Лæджы сулæфын дæр нæ бауадздзжн, цжстыфжныкъуылдмж йын йж хейреджы ном геххеттыл афысдзен», – Хъахырман иуæй æдас нæ уыд, иннæмей та йе бауырныдта, йе фенд кей сæххæст уыдзæн, уый.

– Чи загъта?

- Æз æй мæхи цæстытæй федтон. Ехсевы фезыны... йе ресугьд усме. Бонивайæнты та хъæдмæ асхойы.

Хицау йæ бæзджын былтæ æхсынын байдыдта, фæлæ æнæууæнк кæй кæны, уый бæрæг уыд – нæ сæ асдæрдта. Хъахырман уымжй тарст, жмж жнжбарыгомау загъта: – Кæд дæ нæ уырны, уæд ахсев рацеут.

Хицау æрдæбоны хуызæн гæппæв-

– Кæмæй дæ? Цы кусыс? Хорз... – кæронма йам нал байхъуыста. - Цу! Ахсав мачердем феу. Агурын де ма бахъеуед!

Хъахырман рараст: куы ма дзы фер-

- Гъей, йæд та... Бæх кæй бæх у?
- Колхозæн æй Мæскуыйы равдысты балæвар кодтой.

Лæг туаг æхсынцъы аныхъуырдта.

- Уæд... дæ къах кæм фæкъуылых? Хъахырман жнжбары бахудт: ау, джхæдæг æй не 'мбарыс?
- Цу, хицауы ницæмæнуал бахъуыд дзуапп.
- ...Хъахырман куыдзы фæллад ныккодта. Рагæй нал сбадт саргъыбæхыл. Цестыхауте кередзийыл аныхесынц, фæлæ уыцы мадзура хицау йæ зæрдыл куы 'рбалæууы, уæд йæ хуыссæг фæлидзы.

Уодзжнжй ма.

«МЫ-ХРИСТИАНЕ. МЫ-МУСУЛЬМАНЕ. МЫ- РОССИЯНЕ!»

В ТЕЧЕНИЕ месяца в стране, Северо-Кавказском федеральном округе и республике прошло сразу несколько знаковых событий, связанных с религией.

Организатором и активным участником всех этих событий выступил муфтий Северной Осетии Хаджимурат Гацалов. «СО» попросила его ответить на вопросы газеты.

– Уважаемый Хаджимурат-хаджи, недавно, в марте, в нашей республике прошла всероссийская научно-практическая конференция, посвященная роли религии в формировании гражданской идентичности россиян. Организатором выступили духовное управление мусульман нашей республики и вы лично. Почему сочли эту тему столь важной, что собрали во Владикавказе почти всех муфтиев страны?

– Отчасти вы сами ответили на свой вопрос. Раз муфтии из всех регионов России откликнулись на наше приглашение, значит, тема действительно крайне важна для каждого из нас в отдельности и страны в целом. Более того, в конференции участвовали представители Русской православной церкви, других христианских конфессий, иудаизма.

Очень важно, что нас поддержали и представители всех уровней власти — от федеральной, начиная с Администрации Президента РФ, региональной во главе с Сергеем Меняйло, лично участвовавшим в конференции, до руководителей муниципалитетов. Нас поддержали и ученые, только докторов наук среди участников была целая дюжина и еще десятки кандидатов наук.

Выступления и научные доклады были актуальны, интересны и содержательны. Их общим смыслом стали духовное, культурное и гражданское единство всех народов и религий России и необходимость его дальнейшего укрепления.

На чем основана эта мысль?

– И духовные, и светские лица приводили множество исторических и современных фактов того, как на протяжении веков в Российской империи, в Советском Союзе, в демократической России выстраивались добрососедские отношения между представителями разных религий и народов, а также между ними и государством.

Говоря о взаимоотношениях религий и государства, я не хочу упоминать времена оголтелого богоборчества 20—30-х годов прошлого века. Однако уже в 40-х государство осознало и признало огромную духовную силу религии даже в атеистическом обществе и почувствовало явную необходимость в использовании ее влияния на умы граждан.

Религия имеет гораздо более глубокие исторические корни в сознании людей, чем любая идеология, и глубинные механизмы влияния на поведение людей, в отличие от просто рациональных политических убеждений.

- Почему вы заговорили обо всем этом именно сегод-

Понимание этих вопросов государством возродилось еще в перестроечные времена. И все годы становления нынешней

России мы видим партнерское сближение светской и духовной властей. Это происходит потому, что любые политические реформы должны опираться на духовную основу, а не противоречить ей, иначе они обречены на провал.

За тридцать лет своей современной истории наше государство прошло и через ужасные потрясения, и через времена относительного благополучия. Сегодня мы столкнулись уже даже не с вызовами, а с непосредственной военной угрозой существования нашей страны.

Спустя 80 с лишним лет Запад вновь совершил за спиной России Мюнхенский сговор, только на этот раз втянул в него бывшую союзную республику — Украину. Для нас это даже более трагичный факт, чем внешняя гитлеровская агрессия, потому что нынешние украинские неонацисты действуют на нашей исторической территории, ведь Киев — мать городов русских, и сталкивают два братских народа.

– Однако в Интернете настойчиво насаждается мысль, что мусульманам нет дела до конфликта между двумя христианскими народами...

– Россия – это многонациональное государство и общая Родина сотен составляющих ее народов. За тысячу лет российской государственности «и гордый внук славян, и финн, и ныне дикой тунгус, и друг степей калмык», как писал Пушкин 200 лет назад, стали одним целым.

Сегодня в России уже нет ни «диких» племен, ни народов «второго сорта». Как не делят по сортам и религии. Конечно,

численно Россия в основном православная страна, но в ней живет и огромное количество мусульман — 20 миллионов, и христиан других конфессий, и буддистов, и иудеев... И все они равны по закону светскому и закону Божьему.

Не случайно вера христиан стоит на ветхозаветных иудейских догматах, а Коран признает всех ветхозаветных пророков и Иисуса Христа (Иссу). Ислам говорит, что ни Пророк, ни его последователи не отвергают никого из прежних пророков. Моисей не мог отвергнуть Авраама, Иисус — Моисея и Авраама, и точно так же Мухаммад не отвергал никого из них.

В подтверждение приведу два аята из Корана. «Мы ниспослали тебе Писание с истиной в подтверждение прежних Писаний и для того, чтобы оно свидетельствовало о них. Суди же их согласно тому, что ниспослал Аллах» (Сура 5, аят 48).

«Ты непременно найдешь, что ближе всех в любви к верующим являются те, которые говорят: «Мы – христиане». Это потому, что среди них есть священники и монахи, и потому, что они не проявляют высокомерия» (Сура 5, аят 82).

– А что же с Украиной?

– Все 30 лет своей «незалежности» она шла не только по пути вражды с Русской православной церковью, но и предательства единства славянских народов и дружественных политических и экономических отношений между двумя нашими многонациональными и мультирелигиозными государствами. Более того, руководство Украины и небольшая, но агрессивная часть ее жителей встали на позиции неофашизма.

Ну, а уж неприятие фашизма абсолютно едино у всех народов и в каждой религии нашей страны. Вот почему сегодня разоружение и денацификацию Украины поддерживают представители всех религий, и не только в России. С богословским обоснованием этой позиции в первые же дни российской спецоперации на Украине выступили и Духовное управление мусульман России, и участники прошедшего в марте во Владикавказе съезда мусульман Северного Кавказа.

Против выступают только спасенные советскими солдатами от фашизма страны Европы, вернее, их руководство. Их историческая память и чувство благодарности за спасение оказались на редкость коротки.

Теперь они объединились против России в военный блок НАТО и по команде из Вашингтона ведут войну против нас руками украинских неофашистов и вводят антироссийские санкции.

Что ж, кто стреляет в прошлое из пистолета, в того будущее выстрелит из пушки!

 Что делают религии для противодействия внешним угрозам и сохранения внутреннего единства нашей страны?

- В современном мире, осо-

бенно находясь на передовой борьбы Западного и остального мира, верующий не может оставаться в стороне. Более того, и Тора, и Библия, и Коран предписывают верующим защищать свой дом, свою Родину.

Защита своего дома – это не только война с внешним врагом, но и укрепление мира внутри дома, единства всех его жильцов, их тесная совместная работа на общее благо. А это невозможно без понимания каждым жителем страны того, что все мы – дети одной Родины-матери, что мы ее граждане.

Гражданин — это не просто запись в паспорте, это сверхответственное отношение к своему долгу по сохранности Отечества.

– А как эти мысли превращаются в конкретные дела?

– Скоро мы вновь будем праздновать День Победы. Победы великой и значимой для каждого россиянина. Подвиг наших отцов и дедов, их самопожертвование – это пример наивысшего гражданского служения своей Родине для всех поколений на все времена.

Эту высокую мысль в неразрывном единстве с духовными ценностями, данными нам единым Богом, несет каждая религия нашей страны. Причем эти слова должны не только звучать с амвона, кафедры или минбара. Они должны сами по себе рождаться в душе каждого верующего в процессе совместной работы на общее благо.

Примеров такой работы в нашей республике множество – совместные с христианами субботники, спортивные праздники, детские лагеря, помощь малоимущим и нуждающимся в уходе... Я уже не говорю о том, что и в годы войны наши отцы и деды шли в бой плечом к плечу, и никто не спрашивал: «Какого ты роду-племени?» Так происходит и сегодня — и в совместном труде, и в рядах «Бессмертного полка».

Все это есть, но должно быть еще больше — в разы, в десятки раз. И именно об этом мы говорили и на конференции во Владикавказе, и на недавних встречах с главой республики Сергеем Меняйло и с полпредом Президента РФ в СКФО Юрием Чайкой, и на «круглом столе» в комитете Госдумы под руководством Ольги Тимофеевой.

А важным практическим шагом по сплочению и солидарности всего общества республики, по моему глубокому убеждению, должен стать созыв гражданского форума. Мы должны объединить усилия всех социально ответственных общественных организаций на общегражданской идейной платформе и совместно с органами власти участвовать в формировании единого отношения наших сограждан к политике государства.

Это будет и трибуна, и координационный штаб всех здоровых сил нашей республики.

Всеволод РЯЗАНОВ

ИТГИН У*Æ*ЛАХЕЗИ КАД*Æ*Н

УСТУР Фидибестон тугъд ку райдæдта, уæд немуцаг-фашистон æрбалæборгути нихмæ тохма ка рандай, уони фиццагтай еу адтай Хъамболти Кудзиго дер. Æ ниййерег маде Мисирет ема е фиде Созо ей тугъдма ку рафандараст кодтонца, уждай фастама жнцад-жнцойнж нжбал зудтонцж, кæд æй лæдæрдтæнцæ, тугъд ци æй æма си ци ба не 'рцæуй, уой, уæддæр сæхецæн зæрдита авардтонца, на хъабола æ азарæй райервæздзæнæй ема серегасей исездехдзæнæй сæхемæ. Гъæунги постхæссæги цæугæ ку рауиниуонца, ужд, са фуртай сама кæд финстæг æрбадæттидæ, зæгъгæ, хъæбæр хезиуонцæ, уæддæр батухсиуонцæ, сау хабари гæгъæди сæмæ ку æрбадæтта, зæгъгæ, уомæй... Бæргæ тарстæнцæ, фал... «Фидибæсти сæрбæлтау знаги нихмæ бæгъатæрæй фæммард æй уæ

фурт...», – уæхæн цубур, фал дуйнетæбæл тæккæ зæрдихарæдæр хабархæссæг рæнгъити хæццæ финстæг еци рæстæг Хæзнидони фиццагидæр ка райста, етæ адтæнцæ Хъамболти Созой бийнонте... Феффудевгед жнцж тжрегъжддаг мадж **жма фидж...**

Уæддæр сæ зæрдæ ба дардтонца, кас еци гасъжди сама рæдуд æрвист æрцудæй, кæд тугъди хæлхъойти сæ фурт ести уæхæн уавæрти бахаудтæй, **жма ин ж бжргутж бжлвурджй** на базонгай сама фаххабар кодтонца, кад айфонма ацагдзийнада исбараг ай ама са хъжболж идардджр джржн кжнуй знаги... Гъе уæхæн зæрдитæ сехецен евергей хизтонце, ци хабармæ бæлдтæнцæ, уой...

Фал... Тугъд фæцæй, тугъдонтей си ка райервазтей, ете кодта æ мадæ æма æ фиди рист

Цудæнцæ æнзтæ, цудæнца карандзей фанта берита кæнгæй. Уæддæр Мисирæти зæрдæ ба нæ арази кодта, æ фурт сæ къæсæрбæл нæбал æрбакъахдзæф кæндзæнæй, yoбæл... Æ рамæлæти уæнгæ нæ исарази æй...

Æма Хъамболти Мисирæт уомæй еунæг нæ адтæй гъæубæсти медæгæ - тугъди размæ Хæзнидони цардæй дууæсæдæ бийнонтемæ хæстæг. Фронтмæ си рандæй фарастинсæй адæймаги. Уонæй дууæ æма авдинсæй нæбал исæмбалдæнцæ сæ фидтæлти уæзæгбæл, цард берж уарзгжй жй уждджр иснивонд кодтонца Фидибасти сæребари сæрбæлтау. Цал æма цал мади, Хъамболти Мисирæти хузæн, сæ фуртти фæммарди це – кеддер уа, уеддер неме сæрæгасæй фæззиндзæнæнцæ, зæгъгæ. Гъе уотæ еудадзуг æнгъжлиж кжсгжй банжхстжр æнцæ, сæ фæццо æма мабал раздехе, зегъге, кемей феззæгъунцæ, еци надбæл се 'носон дуйнемæ... Кæд уоми ба, ка 'й зонуй, исембалденце се 'дзард фуртти хæццæ...

2017 анзи арфиаг гъуддаг исаразтонцæ Хæзнидони дæр. На Цитгин Уалахези барагбони хуæдразмæ ами игонгонд **ж**рцуд**ж**й Мади циртдз**ж**в**ж**н. Уой исаразуни фæдбæл еугур ихæстæ дæр æхемæ райста сæ зундгонд жмгъжуккаг – Ужржсей зинге паддзахадон-ехсенадон архайæг Хъамболти Аркадийи фурт Марат, нур ӕй Национ æртасæн центр «Курчатовский институт»-и директор.

Еци циртдзæвæн уотæ арæзт æй, æма гъæунги зæрдрист мадæ къелабæл бадгæй гъжугжрон жрджмж кжсуй: кæд æма си æрбазиннидæ æ фурт, тугъди будурей сехеме æздæхгæй. Мисирæт дæр гъе уотæ, цалинмæ ма æ бон адтæй, уæдмæ сæ колдуари размæ къелабæл бадидæ æма кæсидæ гъæугæрони 'рдæмæ.

Циртдзæвæн кæд Хъамболти Мисирæти сорæтмæ гæсгæ арæзт æрцудæй, уæддæр, ке хъеппересей еверд ерцудей, уони загъдме гесге, номдарæй уомæн æвæрд æй, зæгьгæ, нимад ма цæуа – е æй еугур æдзард тугъдонти мадтæлти номерæнæн. Куд загътан уæлдæр, Мади номбел циртдзевенте дзæвгарæ ес, фал аци хузи уагæбæл арæзт циртдзæвæн ба æ медесмæ гæсгæ некæми ма адтæй нуриуæнгæ.

Устур Фидибæстон тугъди хæццæ баст гъуддæгути фæдбæл цидæриддæр мадзæлттæ

арæзт цудæй æма цæуй, уонæми дзиллæ æдзард тугъдонти мадтæлти æнæ æримисгæ нæ фæуунцæ. Нæ бæсти берæ раужнти син сжрмагонджй жвжрд **жрцуджй циртдзжвжнтж.**

БОЛЛОТИ Таймораз (галеуæрдигæй) ама ХЪАМБОЛТИ Марат

Куд зонæн, уотемæй аци цитгин циртдзæвæни размæ алли анз дæр арæзт æрцæуй кадгин мадзæлттæ.

Аци анз дæр бабæй, нур фæндзæймаг хатт, 6 майи Иристони тæккæ рæсугъддæр гъæутæй еу – Хæзнидони Устур Уæлахези кадæн арæзт цæудзжнжй цжмждессаг мадзал – литературон уадзимистæ аййев кæсгути конкурс, æртæ номинациеми: хе финст жмдзæвгæ радзорун, уæдта дигоронау-иронау, уруссаг æвзагбæл аййев бакжсун. Уомжй ужлдай ма си, архайдзжнжнцж нж республики зундгонд артисттæ, исфæлдистадон къуæрттæ. Райгъусдзененце син Устур Фидибæстон тугъди æнзти рæстæги ци зартæ фæззиндтæй, етæ. Футболуарзгутæн фадуат уодзжнжй жригон футболжй гъазгути еристеме бакесунен.

Аци конкурсæн ес устур патриотон-гъомбæладон нисанеуæг. Уой фæрци фæсевæди зæрдити, æнæмæнгæ, фæззиннуй Фидибæстæмæ уарзондзийнади жнкъаржнтж, багъжуаги сахатти цæттæ ун æ багъæуай кæнунмæ, уæдта син сæ тоги уадзун кжнуй мадджлон жвзаг уарзун, гъæуай æй кæнун. Аци конкурс исаразгутæн дæр сæ сейрагдер нисанте, еци еууæлтæ 'нцæ. Æма еци гъуддаги сæ къохи устур уæлахезтæ ке æфтуйуй, уобæл ба дзорæг æй e дæр, æма конкурс медесгундæр, берæвæрсугдæр ке кæнуй еу анзæй иннемæ.

БИЧИЛТИ Алета

Газет исаразæг æма уадзæг: РЦИ-Алани мухури æма дзиллон коммуникацити гъуддагути фадбал Комитет. 362003, РЦИ-Алани, г. Дзæуæгигъæу, Димитрови гъæунгæ, 2.

/ (CO) (C) (C)

Редакций адрес: 362015 РЦИ-Алани г. Дзæуæгигъæу, Къостай номбæл проспект, 11, 6-аг уæладзуг. Тел.: 25-22-56 (факс), 55-08-16; 25-93-00. E-mail: gazeta-digora@inbox.ru. Нæ газети сайт: http://gazeta-digora.ru

Газет регистрацигонд жй бастдзийнади, хабархжссжі технологита: ама дзиллон коммуникацити сфери Федералон служби Управлений РЦИ-Аланий. Рег. номер ПИ №ТУ15-00141, 2017 анзи 14 апърели. Газет мухургонд æрцудæй АБÆ «Рауагъдадæ «Хонсайраг регион»-и. 357600, г. Ессентуки, гъæунгæ Никольская, 5а.

Газет цæуй къуæре еу хатт – геуæргибони Рафинсуни индекс: 73946. Тираж 500. Заказ №850. Мухурмæ гъæуама финст æрцæуа – 17.00; 28.04.2022.

Мухурмæ финст æрцудæй – 17.00; 28.04.2022.

На газетай ист армагай пайда канун ангъезуй, на редакций аразийæй. Уæдта гъæуама бæрæггонд уа, нæ газетæй ист ке æй. е.

Финстæгутæ, къохфинститæ, хузтæн рецензи нæ дæттæн уждта сж автортжиж джр фжстжиж не 'рветжн. Газети ци æрмæгутæ рацæуа, уонæбæл бæрнондз хаессунцае сае автортае.